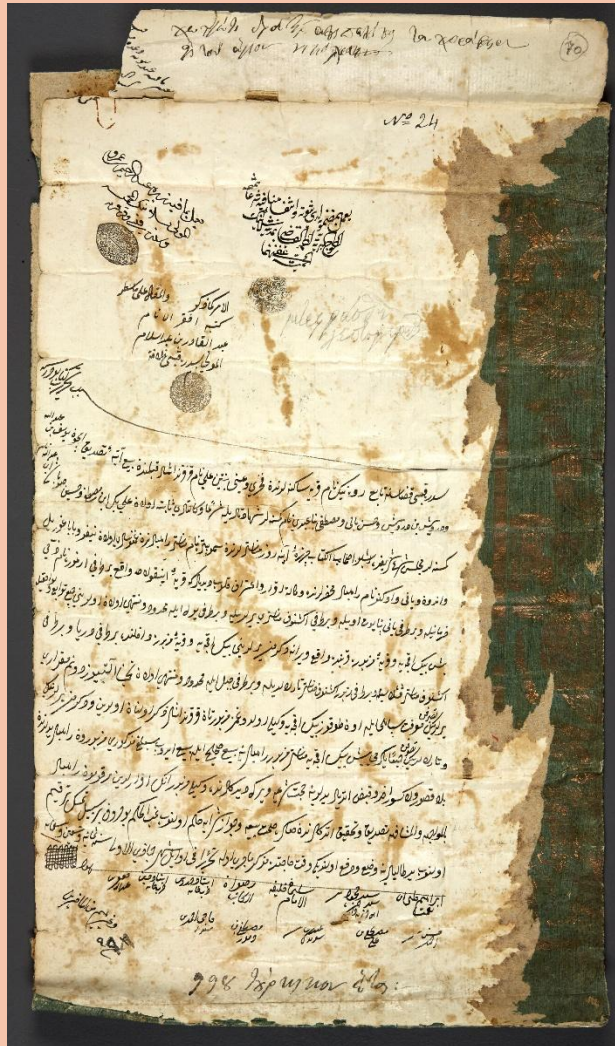

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Σεμινάριο: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

6^η Διάλεξη

Την **Τρίτη, 17 Φεβρουαρίου** πραγματοποιήθηκε στο Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο ΜΙΕΤ, η 6^η διάλεξη του Σεμιναρίου ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

Όπως έχει ανακοινωθεί, η θεματική ενότητα για το 2025-2026 είναι: Εκκλησία, οικονομία και κοινωνία στον ελληνικό χώρο (1204-1821).

Στο πλαίσιο αυτό, οι δύο προσκεκλημένοι ομιλητές για την 6^η διάλεξη ήταν ο **Ηλίας Κολοβός**, Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και μέλος του Εργαστηρίου Αθωνικών Μελετών, και ο μοναχός **Κοσμάς Σιμωνοπετρίτης** (Παναγιώτης Κυρανούδης), φιλόλογος, δρ Γλωσσολογίας ΑΠΘ.

Ο Τίτλος της ομιλίας ήταν: **Η ανθεκτικότητα ενός μοναστηριού: Η Σιμωνόπετρα πριν και μετά την πυρκαγιά του 1580.**

Οι δύο ομιλητές παρουσίασαν την επικείμενη διπλωματική έκδοση των οθωμανικών εγγράφων της Σιμωνόπετρας, τα οποία τεκμηριώνουν το εδαφικό αποτύπωμα του μοναστηριού σε Μακεδονία, Θράκη και στον βόρειο νησιωτικό χώρο, την προσαρμογή της στο νομικό πλαίσιο του

οθωμανικού θεσμού των βακουφιών, και ιδιαίτερα τις στρατηγικές ανοικοδόμησης και οικονομικής ανάκαμψης μετά την πυρκαγιά του 1580.

Η εργασία τους στα οθωμανικά έγγραφα του αρχείου της Σιμωνόπετρας παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον. Οι πληροφορίες που προκύπτουν από την ανάγνωση, μελέτη και αξιοποίηση του υλικού, συμπληρώνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την ιστορία της μονής για την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας. Επιπλέον, προσφέρουν μεγάλο πλούτο πληροφοριακού υλικού για την γενικότερη οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία της περιόδου και της ευρύτερης περιοχής, όπου η μονή διαμόρφωνε σχέσεις με κοινότητες, πρόσωπα και θεσμούς. Αλλά

και το γλωσσικό ενδιαφέρον, γεωγραφικό, προσωπογραφικό, πραγματολογικό είναι εξαιρετικό, καθώς λύνει ζητήματα που έχουν προκύψει με ταυτίσεις και διασταυρώσεις.

Μετά την πολύ ενδιαφέρουσα παρουσίαση από τους δύο ομιλητές, που πλαισιώθηκε με πλούσιο πληροφοριακό και εποπτικό υλικό από το ερευνητικό πρόγραμμα και την επικείμενη έκδοση, ακολούθησε ζωννή συζήτηση με το ακροατήριο που γέμισε την αίθουσα του ΙΠΑ/ΜΙΕΤ.

Ο **Ηλίας Κολοβός** είναι Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και μέλος του Εργαστηρίου Αθωνικών Μελετών. Έλαβε το διδακτορικό του από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έχει

διατελέσει καθηγητής οθωμανικής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Είναι εκλεγμένος γραμματέας του Δ.Σ. του Διεθνούς Συλλόγου Οθωμανικής Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας (IAOSEH). Η έρευνά του επικεντρώνεται στη μεσογειακή οικονομική ιστορία, την ιστορία των νησιωτικών κόσμων, των μοναστηριών, των μεθορίων, της υπαίθρου και του περιβάλλοντος στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Τελευταίο του βιβλίο: Στους καιρούς των σουλτάνων: Οι κοινωνίες της ελληνικής χερσονήσου υπό οθωμανική κυριαρχία (14ος–19ος αι.) (Αθήνα, Ασίνη, β' έκδ., 2024).

Ο μοναχός **Κοσμάς Σιμωνοπετρίτης** (Παναγιώτης Κυρανούδης) είναι μοναχός της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους και ερευνητής της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας και της βαλκανικής γλωσσολογίας, με εξειδίκευση στα ιστορικά αρχεία του Αγίου Όρους και την αγιορειτική ιστορία. Σπούδασε Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπου ολοκλήρωσε και μεταπτυχιακές σπουδές στη γλωσσολογία. Η διδακτορική του διατριβή, «Η μορφολογία των τουρκικών δανείων στη Νέα Ελληνική» (Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 2009), αποτελεί βασική συμβολή στο πεδίο. Έχει δημοσιεύσει μελέτες για τοπωνύμια, βαλκανικές διαλέκτους, την ιστορία του Αγίου Όρους, τη βυζαντινή ιστορία, την ιστορία της τέχνης και το δίκαιο της οθωμανικής περιόδου. Μαζί με τον Ηλία Κολοβό επιμελείται την έκδοση των οθωμανικών εγγράφων του αρχείου της Μονής Σίμωνος Πέτρας.

(φωτογραφίες: Άννα Θανοπούλου)